

# ส่วนที่ 1

## ภาพรวม

การขยายตัวทางเศรษฐกิจในปี 2548 คาดว่าจะขยายตัวประมาณร้อยละ 4.2 ซึ่งต่ำกว่าที่ขยายตัวร้อยละ 6.1 ในปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตามการขยายตัวทางเศรษฐกิจคาดว่าจะเร่งตัวขึ้นเป็นร้อยละ 5 ในปีหน้า ภัยสึนามิ ปัญหาก๊าซแก๊ส ปัญหาความไม่สงบในภาคใต้ การชะลอตัวของ การค้าโลกและราคาน้ำมันที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างมากจะส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของผู้บริโภคและนักลงทุนในปีนี้ และทำให้การขยายตัวของอุปสงค์ ภายในประเทศและการส่งออกสุทธิชะลอตัวลง ขณะที่ผลกระทบจากภัยสึนามิและปัญหาแก๊สจะบรรเทาและอุปสงค์ที่มีต่อการส่งออก คาดว่าจะฟื้นตัวในปีหน้า ผลจากราคาน้ำมันที่เพิ่มสูงขึ้นจะยังคงเป็นอุปสรรคต่อการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจในปี 2549 เนื่องจากเศรษฐกิจมีการปรับตัวต่อราคาน้ำมันที่เพิ่มขึ้น ดังนั้นผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศคาดว่าจะมีขยายตัวประมาณร้อยละ 5 ในปีหน้า

การลดความยากจนยังคงเป็นประเด็นที่สำคัญในระดับประเทศ เมื่อพิจารณาจากเส้นความยากจนที่ได้มีการปรับปรุงขึ้นใหม่ สถานการณ์ ความยากจนในแง่ของสัดส่วนความยากจนลดลงจากร้อยละ 21.3 ในปี 2543 ( ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 14.2 เมื่อใช้เส้นความยากจนเดิม ) เป็นร้อยละ 11.3 ในปี 2547 การลดลงที่เกิดขึ้นเป็นผลมาจากการลดลงของจำนวนประชากรที่ยากจนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำหรับภาค ตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งถือว่าเป็นภูมิภาคที่มีจำนวนประชากรมากที่สุดและเป็นที่อยู่อาศัยของประชากรไทยที่มีความยากจนมากกว่า ครึ่งหนึ่งของประชากรที่ยากจนทั้งหมดนั้นมีการลดลงของสัดส่วนความยากจนจากร้อยละ 35 ของประชากรทั้งหมดในปี 2543 เป็นร้อยละ 17.2 ในปี 2547

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งในภูมิภาคที่มีการส่งผ่านการเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมันในตลาดโลกไปยังผู้ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นราคา ขยายปลีกโดยเฉลี่ยของน้ำมันในปี 2548 จึงเพิ่มสูงขึ้นมากกว่าร้อยละ 40 ของราคาขายปลีกในปี 2546 และเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 50 ของราคาขาย ปลีกในปี 2545 การเพิ่มสูงขึ้นอย่างมากของราคาน้ำมันในปีนี้เป็นผลมาจากน้ำมันดีเซลที่มีการยกเลิกการอุดหนุนทางราคา ซึ่งเป็นการเพิ่ม ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจมหภาคในหลายๆด้านในการที่จะเผชิญกับราคาน้ำมันในตลาดโลกที่เพิ่มขึ้น ประการที่หนึ่ง การลดการขาดดุล ของกองทุนน้ำมันที่มีกว่า 9 หมื่นล้านบาทซึ่งถูกสะสมเพิ่มขึ้นในช่วงก่อนหน้านี้ซึ่งจะช่วยลดการขาดดุลงบประมาณอีกด้วย ประการที่สอง การขยายตัวของการบริโภคน้ำมันภายในประเทศนั้นลดลงอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งจะช่วยลดแรงกดดันที่มีต่อการนำเข้าและดุลบัญชีเดินสะพัด การขยายตัวของการบริโภคน้ำมันเบนซินมีค่าติดลบในปีนี้อาจที่ลดลงเรื่อย ๆ ในปีที่ผ่านมา ขณะที่การบริโภคน้ำมันดีเซลถึงแม้ว่าจะยังคง เพิ่มขึ้นแต่ก็มีการชะลอตัวลง ประการที่สาม การส่งผ่านของราคาน้ำมันที่เพิ่มสูงขึ้น ไปสู่ผู้บริโภคนั้นจะส่งเสริมการประหยัดพลังงานและ เพิ่มประสิทธิภาพในการใช้น้ำมันและพลังงาน นอกจากนี้การสนับสนุนของรัฐบาลที่มีต่อการประหยัดพลังงานจะช่วยส่งเสริมแนวโน้ม ดังกล่าวอีกด้วย ประการที่สี่ รัฐบาลมีการใช้มาตรการเพิ่มเติมเพื่อช่วยบรรเทาผลกระทบที่มีต่อแรงงานโดยการเพิ่มอัตราค่าจ้างขั้นต่ำและการ ส่งเสริมการใช้จ่ายเพิ่มเติมของภาครัฐ

อย่างไรก็ตามราคาน้ำมันที่เพิ่มสูงขึ้นจะชะลอการฟื้นตัวของการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในปีหน้า ขณะที่ภาคครัวเรือน และภาคธุรกิจจะมีการปรับตัวและกลายเป็นผู้ใช้น้ำมันและพลังงานที่มีประสิทธิภาพ ในภาวะที่ประเทศไทยมีการใช้น้ำมันอย่างมาก การ

ขยายตัวของการบริโภคและการลงทุนจะฟื้นตัวอย่างช้าๆ ในปีหน้าเนื่องจากภาคครัวเรือนและภาคธุรกิจมีการปรับตัว ดันทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้นของผู้ให้บริการในภาคบริการเช่น การขนส่งและพลังงาน จะมีผลทำให้ต้นทุนด้านการขนส่งและพลังงานเพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อผู้ผลิตและผู้ให้บริการในภาคอื่นๆ ในประเทศไทยที่มีการใช้น้ำมัน พลังงานและการขนส่งที่เป็นส่วนหนึ่งของปัจจัยการผลิตในระดับต่างๆ ซึ่งในขณะนี้สามารถเห็นได้จาก การขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมที่ชะลอตัวลงในช่วงแปดเดือนแรกของปี 2548 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน สำหรับการขยายตัวของการบริโภคของภาคครัวเรือนก็ชะลอตัวลงในปีนี้เป็นเช่นเดียวกันและคาดว่าจะฟื้นตัวอย่างช้าๆ ในภาวะที่รายได้ที่ใช้จ่ายได้แท้จริงลดลง

ในขณะที่ราคาขายปลีกของน้ำมันในประเทศ ราคาพลังงานและการขนส่งปรับตัวสูงขึ้น อัตราเงินเฟ้อทั่วไปในปี 2548 คาดว่าจะอยู่ที่ร้อยละ 4.5 ซึ่งสูงกว่าในช่วงสองสามปีที่ผ่านมา ในช่วงสามไตรมาสแรกของปีนี้ อัตราเงินเฟ้อทั่วไปอยู่ที่ร้อยละ 4.3 ขณะที่อัตราเงินเฟ้อในเดือนตุลาคมเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนอยู่ที่ร้อยละ 6.2 โดยที่แนวโน้มอัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มสูงขึ้นนี้คาดว่าจะเป็นอย่างต่อเนื่องจนถึงสิ้นปีเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมันและการขนส่ง รวมถึงการเพิ่มขึ้นของราคาอาหารที่เกิดจากปัญหาภัยแล้งในช่วงต้นปีนี้ อัตราดอกเบี้ยยังคงมีการปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องจากการที่ธนาคารกลางพยายามที่จะชะลอการคาดการณ์ของอัตราเงินเฟ้อที่สูงขึ้น นอกจากนี้มีความเป็นไปได้ที่อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงจะเพิ่มขึ้นเมื่ออัตราเงินเฟ้อลดลง

การลงทุนภาคเอกชนชะลอตัวลงในปีนี้เป็นผลจากผลกระทบที่มีต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนและความไม่แน่นอนที่เกิดขึ้น การฟื้นตัวของ การลงทุนภาคเอกชนชะลอตัวลงเมื่อเทียบกับการฟื้นตัวในอดีตที่ผ่านมา นับตั้งแต่วิกฤติเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการลงทุนจากนักลงทุนในประเทศ ซึ่งรวมถึงระดับการลงทุนที่ลดลงโดยที่ระดับการลงทุนคิดเป็นร้อยละ 20 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศซึ่งต่ำกว่าระดับการลงทุนเฉลี่ยในช่วงทศวรรษ 2523 ซึ่งเป็นช่วงก่อนการขยายตัวอย่างมากของการลงทุน ในภาวะที่อัตราค่าจ้างการผลิตภาคอุตสาหกรรมอยู่ที่ระดับใกล้เคียงกับช่วงก่อนวิกฤติเศรษฐกิจ และกว่าครึ่งหนึ่งของภาคอุตสาหกรรมการผลิตเพื่อการส่งออกมีอัตราค่าจ้างการผลิตมากกว่าร้อยละ 80 การลงทุนภาคเอกชนจำเป็นต้องเพิ่มขึ้นเพื่อป้องกันการขาดแคลนอุปทาน สำหรับเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศซึ่งมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องในช่วงสองสามปีของการฟื้นตัวยังคงขยายตัวอย่างมากในปีนี้เป็น ดังนั้นการฟื้นตัวของการลงทุนภายในประเทศเป็นสิ่งจำเป็นต่อการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในช่วงสองสามปีข้างหน้าในขณะที่ถ้าไรส่วนเพิ่มจะลดลงเนื่องจากราคาน้ำมัน พลังงาน และการขนส่งที่เพิ่มสูงขึ้น โดยที่โอกาสในการส่งผ่านต้นทุนไปยังผู้ซื้อนั้นมีอยู่อย่างจำกัดเนื่องจากการชะลอตัวของอุปสงค์ภายในประเทศ

ความสำคัญสำหรับภาคธุรกิจในประเทศไทยในการที่จะเพิ่มประสิทธิภาพและเพิ่มอัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนภาคเอกชนถือเป็นสิ่งจำเป็นเร่งด่วน การที่ภาคธุรกิจจะเป็นผู้ใช้น้ำมันและพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งจะช่วยในการปรับปรุงประสิทธิภาพและผลิตภาพโดยรวมในอนาคตอันใกล้เป็นสิ่งที่จะต้องใช้เวลา ซึ่งทำให้อัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนจะไม่สูงมากเพียงพอที่จะส่งเสริมการลงทุนภาคเอกชนให้เพิ่มขึ้นในสถานการณ์ที่มีความไม่แน่นอนเพิ่มขึ้น

ภาคธุรกิจในประเทศไทยได้กล่าวในการศึกษาเรื่องผลิตภาพและบรรยายภาคการลงทุนว่า ภาวะด้านกฎระเบียบ ความไม่เพียงพอด้าน สาธารณูปโภคและการขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะ ถือเป็นข้อจำกัดที่สำคัญต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การศึกษาดังกล่าวซึ่งเป็นการสำรวจภาคธุรกิจ 1,385 บริษัทในปี 2546 และ 2547 เป็นโครงการร่วมระหว่างสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและธนาคารโลก ซึ่งชี้ให้เห็นว่าข้อจำกัดดังกล่าวไม่สามารถควบคุมได้โดยภาคธุรกิจหรือภาครัฐบาลเพียงอย่างเดียว แต่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทั้งสองฝ่าย

การลดลงของภาวะด้านกฎระเบียบจะมีต้นทุนที่ต่ำที่สุดและเป็นมาตรการที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดสำหรับภาครัฐบาลในการจัดการอย่างรวดเร็ว ภาคธุรกิจกล่าวว่าการระเบียบเพื่อใช้สำหรับการจัดตั้งธุรกิจใหม่ การนำเข้าสินค้าและบริการ การจัดจ้างและการเลิกจ้างแรงงาน และมาตรการด้านภาษีทำให้ภาคธุรกิจมีค่าใช้จ่ายที่สูงมาก เป็นที่น่าสนใจว่าภาคธุรกิจในประเทศไทยที่มีประสิทธิผลมากกว่า เช่น บริษัทที่มีขนาดใหญ่ หรือมีการส่งออกเป็นหลัก หรือมีเทคโนโลยีสูง หรือเป็นบริษัทต่างชาติจะเป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดจากกฎระเบียบดังกล่าว ดังนั้นการลดภาวะด้านกฎระเบียบจะเพิ่มประสิทธิผลและการลงทุนให้เพิ่มสูงขึ้นเช่นเดียวกัน ซึ่งภาครัฐบาลสามารถจัดการภาวะด้านกฎระเบียบได้อย่างรวดเร็ว โดยที่การกระทำดังกล่าวนอกจากจะมีความคุ้มค่ามากที่สุดแล้ว ยังจะส่งผลกระทบต่ออย่างรวดเร็วเนื่องจากภาคธุรกิจที่มีประสิทธิภาพที่สุดจะสามารถใช้ประโยชน์เพื่อการเพิ่มการลงทุนและประสิทธิผลได้

การแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะจะส่งผลกระทบต่ออย่างมากเนื่องจากปัญหาที่ลดลงจะช่วยเพิ่มรายได้จากยอดขายประมาณร้อยละ 15 ถึงร้อยละ 40 ของรายได้จากยอดขายซึ่งขึ้นอยู่กับภาคการผลิตของธุรกิจนั้น นอกจากนี้การขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะยังจำกัดความพยายามของภาคธุรกิจในด้านนวัตกรรมและลดศักยภาพของการขยายตัวของประสิทธิผลของภาคการผลิตผ่านนวัตกรรมใหม่ ๆ ถ้าปราศจากทักษะเหล่านี้ การเพิ่มมูลค่าเพิ่มเพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจในขณะที่ต้องเผชิญกับค่าจ้างที่สูงขึ้นนั้นจะเป็นสิ่งที่ยากขึ้น อย่างไรก็ตาม ผลกระทบของมาตรการที่จะลดปัญหาการขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะต้องใช้เวลา การปรับปรุงคุณภาพของผู้จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา รวมถึงทักษะด้านภาษาอังกฤษและด้านการสื่อสารและเทคโนโลยีที่มีการสอนในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งจะต้องใช้เวลากว่าที่จะถูกนำไปปฏิบัติ แต่สิ่งที่สำคัญกว่าและต้องใช้เวลาว่าทศวรรษหลังจากการนำไปปฏิบัติคือการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ของแรงงาน การปรับปรุงประสิทธิภาพของการศึกษาในระดับอาชีวศึกษา และแรงจูงใจของภาคธุรกิจสำหรับการพัฒนาทักษะของแรงงานของตนจะทำได้ง่ายกว่าแต่ยังคงต้องใช้เวลาหลายปี ด้วยเหตุนี้เอง ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องเร่งโครงการปฏิรูประบบการศึกษาของประเทศ

รัฐบาลได้ทำการปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์ด้านการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพในอีกสี่ปีข้างหน้า อย่างไรก็ตามรัฐบาลจำเป็นต้องเร่งการปฏิบัติงานให้รวดเร็วขึ้น คณะกรรมการกำลังตรวจสอบกฎหมายเพื่อบังคับใช้และลดต้นทุนในการดำเนินงานของภาคธุรกิจ โครงการปฏิรูปการศึกษากำลังอยู่ในระหว่างการพัฒนาเพื่อส่งเสริมระบบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา อย่างไรก็ตาม การปฏิรูปต้องใช้เวลาที่ทศวรรษจึงจะส่งผลกระทบต่อทักษะต่างๆ ของแรงงาน ในระหว่างนี้รัฐบาลได้พยายามปฏิรูประบบการศึกษาในระดับอาชีวศึกษา และมีเตรียมแรงจูงใจในการพัฒนาทักษะของแรงงานที่เหมาะสม แต่สิ่งเหล่านี้จำเป็นต้องเร่งปฏิรูปและนำไปสู่การปฏิบัติ ในขณะที่รัฐบาลกำลังเตรียมแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (ปีนโยบาย 2550-2554) ที่เรียกว่า ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ซึ่งครอบคลุม 5 บริบท ดังนี้ การจัดการกับการเปลี่ยนแปลงด้านการพัฒนา การปรับปรุงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ การเพิ่มมูลค่าเพิ่มผ่านนวัตกรรมและการสร้างองค์ความรู้ การส่งเสริมการพัฒนาทางสังคม และการเพิ่มความเชื่อมโยงในระดับภูมิภาคและระดับโลก สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นผู้รับผิดชอบในการร่างยุทธศาสตร์ โดยคาดว่าจะร่างยุทธศาสตร์แรกจะแล้วเสร็จในเดือนกุมภาพันธ์ 2549 และร่างฉบับสมบูรณ์จะแล้วเสร็จในเดือนกันยายน และมีการประกาศใช้ในเดือนตุลาคม 2549

นอกจากนี้ ความไม่เพียงพอด้านสาธารณูปโภคส่งผลให้ต้นทุนของภาคธุรกิจเพิ่มสูงขึ้นขณะที่ผลตอบแทนลดลง เนื่องจากระยะเวลาที่ใช้ในการติดต่อขอใช้โทรศัพท์ น้ำประปา และ ไฟฟ้าที่นานกว่าประเทศคู่แข่ง การจราจรที่ติดขัดทั้งในเขตกรุงเทพมหานคร และเส้นทางคมนาคมหลักของรถบรรทุกทำให้ต้นทุนของภาคธุรกิจเพิ่มขึ้น ซึ่งรวมถึงจังหวัดที่อยู่ในภาคกลางและบริเวณท่าเรือในภาคตะวันออกซึ่งเป็นที่ตั้งของธุรกิจด้านอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีระดับสูง ขณะเดียวกันระบบรถไฟก็ยังไม่มีความมีประสิทธิภาพที่ดีเพียงพอต่อการขนส่งสินค้า รวมถึงการเพิ่มขึ้นของความขัดข้องด้านระบบไฟฟ้าและโทรศัพท์

รัฐบาลให้ความสำคัญกับความไม่เพียงพอด้านสาธารณูปโภคมากขึ้น รัฐบาลได้ริเริ่มโครงการลงทุนของภาครัฐด้านสาธารณูปโภคที่สำคัญ โดยมีการเสนอโครงการลงทุนขนาดใหญ่มูลค่า 1.8 ล้านล้านบาทในระหว่างปี 2548-2552 ร่วมกับการลงทุนของภาครัฐด้านอื่นๆ ถ้าหากโครงการการลงทุนเหล่านี้ได้ถูกดำเนินการตามระยะเวลาที่ได้วางแผนไว้จะส่งผลให้การลงทุนของภาครัฐเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 7 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในปีนี้เป็นร้อยละ 9 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในปี 2552 การเสนอเรื่องการขยายการลงทุนของภาครัฐด้านสาธารณูปโภคนั้นเป็นสิ่งจำเป็นหลังจากที่มีการลดการใช้จ่ายกว่าห้าปีหลังจากวิกฤติเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม ยุทธศาสตร์ที่ถูกใช้เป็นเป้าหมายของการลงทุนนี้ประกอบกับการลำดับความสำคัญของโครงการจะต้องถูกนำมาพิจารณาเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าโครงการลงทุนด้านสาธารณูปโภคของรัฐจะสามารถเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของภาคเอกชนและเพิ่มอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนของเอกชน สำหรับขั้นตอนในการเลือกและลำดับความสำคัญของโครงการอย่างเหมาะสมนั้นเป็นสิ่งสำคัญและอยู่ในระหว่างการดำเนินงาน

ในภาวะที่สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจมหภาคของประเทศเป็นดังเช่นในปัจจุบัน คาดว่าประมาณหนึ่งในห้าของโครงการลงทุนขนาดใหญ่จะใช้แหล่งเงินทุนจากการกู้ยืมจากต่างประเทศ ซึ่งการจัดหาเงินทุนด้วยวิธีดังกล่าวมีความเป็นไปได้ ข้อมูลในปัจจุบันชี้ให้เห็นว่าครึ่งหนึ่งของโครงการลงทุนขนาดใหญ่มูลค่า 1.8 ล้านล้านบาทจะมีแหล่งเงินทุนจากงบประมาณของรัฐบาลและรายได้ของรัฐวิสาหกิจ ประมาณร้อยละ 27 จะมีแหล่งเงินทุนจากการกู้ยืมภายในประเทศ และร้อยละ 19 จะมีแหล่งเงินทุนจากการกู้ยืมจากภายนอกประเทศ ความต้องการนำเขาสินค้าของโครงการลงทุนขนาดใหญ่คิดเป็นประมาณร้อยละ 35 ซึ่งสะท้อนถึงการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดที่จะเพิ่มขึ้นจากการดำเนินงานของโครงการดังกล่าว อย่างไรก็ตาม มูลค่าโดยรวมของการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดจะขึ้นอยู่กับการเปลี่ยนแปลงของการลงทุนภาคเอกชนเช่นเดียวกัน ในภาวะที่หนี้ต่างประเทศและสถานะทางการคลังของรัฐบาลเป็นดังเช่นในปัจจุบัน การขาดดุลบัญชีเดินสะพัดกว่าร้อยละ 2 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศนั้นถือเป็นสิ่งที่สามารถบริหารจัดการได้

เป็นที่คาดว่าโครงการลงทุนดังกล่าวควรจะมีนโยบายที่เหมาะสมรวมถึงการเปลี่ยนแปลงทางสถาบันเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของสาธารณูปโภคและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ขอบเขตของนโยบายและด้านสถาบันที่เกี่ยวข้องกับสาธารณูปโภคนั้นกำลังอยู่ในระหว่างการตรวจสอบโดยองค์กรต่างๆ โดยยึดประสพการณ์ของประเทศอื่นๆ ที่ประสบความสำเร็จเป็นแบบอย่าง นอกจากนี้ยังมีประเด็นหลักของงานวิเคราะห์ที่กำลังอยู่ในระหว่างการดำเนินงานนั้นรวมถึงนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการบริการด้านสาธารณูปโภคในเขตเมือง การเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการคมนาคมขนส่งด้านต่างๆ และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาครัฐและภาคเอกชนในการลงทุนด้านสาธารณูปโภค อย่างไรก็ตามถ้าปราศจากการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ในด้านนโยบายและด้านสถาบันแล้ว ระบบเศรษฐกิจโดยรวมโดยเฉพาะภาคธุรกิจจะไม่สามารถได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่จากโครงการลงทุนด้านสาธารณูปโภคอย่างที่ควรจะเป็น

การขยายตัวด้านมูลค่าการส่งออกและปริมาณการส่งออกนั้นลดลงน้อยกว่าปีที่ผ่านมา การขยายตัวของปริมาณการส่งออกในไตรมาสที่สามมีการฟื้นตัวภายหลังจากการขยายตัวที่ลดลงในช่วงครึ่งแรกของปีนี้ ขณะที่การขยายตัวของมูลค่าการส่งออกนั้นเป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของราคาสินค้าส่งออกที่ประมาณร้อยละ 12 รวมถึงการขยายตัวอย่างต่อเนื่องของตลาดในประเทศจีนถึงแม้ว่าการนำเข้าของจีนได้ลดลงอย่างมากในปี 2548 โดยที่มูลค่าการส่งออกไปยังประเทศจีนขยายตัวประมาณร้อยละ 30 ซึ่งมากกว่าปีที่ผ่านมา นอกจากนี้ยังมีตัวบ่งชี้ที่แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยมีความพยายามอย่างมากในการเข้าถึงตลาดดังกล่าวและมีการส่งเสริมการลงทุนของชาวจีนในประเทศไทยเพื่อการส่งออกกลับไปยังประเทศจีน สำหรับการส่งออกสินค้านั้นมากกว่าร้อยละ 85 เป็นสินค้าอุตสาหกรรมโดยที่การขยายตัวของการส่งออกในปัจจุบันเป็นสินค้าในกลุ่มอิเล็กทรอนิกส์ รถยนต์และส่วนประกอบ รวมถึงเครื่องจักรและส่วนประกอบ ขณะที่การขยายตัวของการส่งออกสินค้าในกลุ่มเครื่องนุ่งห่ม สิ่งทอ และผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปนั้นชะลอตัวหรือขยายตัวเพียงเล็กน้อยในช่วงสองสามปีที่ผ่านมา รายได้จาก การท่องเที่ยวยังคงหดตัวอย่างต่อเนื่องจากเหตุการณ์ภัยธรรมชาติในอินเดียในเดือนธันวาคม 2547 และความไม่สงบในภาคใต้

การขาดดุลบัญชีเดินสะพัดของประเทศไทยคาดว่าจะอยู่ที่ประมาณ 2.7 พันล้านเหรียญสหรัฐ<sup>๙</sup> หรือคิดเป็นร้อยละ 1.5 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ภายหลังจากที่มีการเกินดุลบัญชีเดินสะพัดในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ในช่วงครึ่งแรกของปีนี้ การนำเข้าเพิ่มขึ้นอย่างมากอันเป็นผลมาจากการนำเข้าน้ำมันและเหล็กที่เพิ่มขึ้น การขยายตัวของการนำเข้าเริ่มชะลอตัวลงในช่วงครึ่งหลังของปีนี้ แต่อย่างไรก็ตามยังคงมีการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดอยู่โดยที่การขยายตัวของมูลค่าการส่งออกชะลอตัว ส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวมีการฟื้นตัวอย่างช้าๆ สำหรับปีนี้มีการคาดการณ์ว่าการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดยังคงมีอยู่ เนื่องจากขยายตัวอย่างต่อเนื่องของการลงทุนภาคเอกชนและการลงทุนภาครัฐ โดยที่สถานการณ์การขาดดุลบัญชีเดินสะพัดนี้ถือเป็นสิ่งที่สอดคล้องกับประเทศไทยในฐานะที่เป็นประเทศที่มีรายได้ระดับปานกลางก่อนไปทางต่ำ

อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ด้านต่างประเทศและด้านการคลังของประเทศไทยยังอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ประเทศไทยมีเงินทุนสำรองระหว่างประเทศมากกว่า 48 พันล้านเหรียญสหรัฐ<sup>๙</sup> ซึ่งคิดเป็นสามเท่าของหนี้ต่างประเทศในระยะสั้น ณ เดือนสิงหาคม ขณะที่หนี้ต่างประเทศก็ลดลงเป็นร้อยละ 27 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ณ สิ้นเดือนสิงหาคม นอกจากนี้รัฐบาลกลางจะยังคงดำเนินนโยบายงบประมาณแบบสมดุล ถึงแม้ว่าจะมีการดำเนินนโยบายขาดดุลสำหรับงบประมาณโดยรวมของภาครัฐซึ่งรวมถึงรัฐวิสาหกิจเนื่องจากการดำเนินงานของโครงการลงทุนขนาดใหญ่ สำหรับหนี้ของภาครัฐซึ่งในปัจจุบันมีมูลค่าต่ำกว่าร้อยละ 50 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศคาดว่าจะมีมูลค่าลดลงในช่วง 5 ปีข้างหน้า

สำหรับภาคการเงินก็มีการดำเนินงานที่ดีขึ้นเช่นเดียวกัน นับเป็นครั้งแรกที่อัตราส่วนของหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อหนี้สินทั้งหมดลดลงต่ำกว่าร้อยละ 10 หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์ลดลงประมาณร้อยละ 3 ขณะที่หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของสถาบันการเงินลดลงมากกว่า เนื่องจากร้อยละ 20 ของหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของสถาบันการเงินซึ่งถูกปรับโครงสร้างในช่วงก่อนหน้านี้ได้ถูกเปลี่ยนสถานะเนื่องจากความสำเร็จในการจ่ายหนี้คืน ทางด้านบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทยก็มีความคืบหน้าเช่นเดียวกันจากการแก้ปัญหาสินทรัพย์เสียหายส่วนใหญ่ที่ถูกโอนไปยังบรรษัทฯ ความสามารถในการทำกำไรที่เพิ่มขึ้นของธนาคารพาณิชย์ไทยมีผลให้งบดุลโดยทั่วไปดีขึ้น ธนาคารขนาดกลางมีความสามารถในการทำกำไรและมีสัดส่วนความพอเพียงของสินทรัพย์ทุนที่ต่ำกว่าธนาคารขนาดใหญ่และธนาคารขนาดเล็ก แต่ก็มีหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ที่ต่ำกว่าเช่นกัน

ผลการดำเนินงานและสถานะของภาคธุรกิจในประเทศไทยมีสถานะที่ดีขึ้นอย่างมาก อัตราส่วนของหนี้สินต่อทุนโดยเฉลี่ยที่ต่ำกว่าหนึ่งและอัตราส่วนรายได้ต่อภาระดอกเบี้ยจ่ายที่ประมาณสิบของบริษัทยอดจดทะเบียนทั้งหมดแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงอย่างมากเมื่อเทียบกับปี 2541 และ 2545 นอกจากนี้กลุ่มบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนประมาณหนึ่ง ถึงแม้ว่าอัตราส่วนรายได้ต่อภาระดอกเบี้ยจ่ายจะมีค่าต่ำสุดที่ 8 สำหรับบริษัทในกลุ่มการบริการ การเกษตร และอาหาร และมีค่าสูงสุดถึง 18 สำหรับบริษัทในกลุ่มอิเล็กทรอนิกส์ โดยอัตราส่วนดังกล่าวสามารถเทียบได้กับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคที่มีผลการดำเนินงานที่ดีกว่า การฟื้นตัวอย่างมากของอุปสงค์ภายในประเทศและการส่งออกเป็นปัจจัยที่ทำให้ผลการดำเนินงานของภาคธุรกิจดีขึ้นได้ เนื่องจากอัตรากำไรส่วนเพิ่มสุทธิโดยเฉลี่ยเพิ่มเป็นร้อยละ 13 และ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เพิ่มเป็นร้อยละ 12 โดยที่บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมมีอัตราผลตอบแทนสูงที่สุด ขณะที่บริษัทในกลุ่มการเกษตรและอาหารมีอัตราผลตอบแทนต่ำที่สุด อย่างไรก็ตาม มีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยในเรื่องความเป็นเจ้าของซึ่งจะต้องมีการศึกษาในรายละเอียดเพิ่มเติมว่าการปรับโครงสร้างของภาคธุรกิจมีส่วนในการทำให้ผลการดำเนินงานดีขึ้นหรือไม่

การปฏิรูปการค้า ภาคการเงินและภาคธุรกิจ และการบริหารงานของภาครัฐยังคงดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ธนาคารแห่งประเทศไทยยังคงมีการควบคุมสถาบันการเงินอย่างต่อเนื่องและมีการเตรียมการเพื่อนำ BASEL II มาสู่การปฏิบัติโดยจะมีผลบังคับใช้ในปี 2551 หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิด

รายได้ในเดือนมิถุนายน 2548 ยังคงอยู่ในระดับสองหลักที่ร้อยละ 10.3 ของหนี้สินทั้งหมด โดยมีการลดลงเล็กน้อยเพียงร้อยละ 0.58 จากเดือนธันวาคม 2547 การนำรัฐวิสาหกิจเพื่อเข้าจดทะเบียนเพิ่มเติมในตลาดหลักทรัพย์ได้เริ่มดำเนินการในปี 2548 ซึ่งประกอบด้วย องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย การสื่อสารแห่งประเทศไทย และการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ในปีนี้ยังมีการนำกฎระเบียบ ข้อบังคับในเรื่องการให้สินเชื่อแก่ผู้บริโภคมาปฏิบัติเพื่อลดภาระหนี้ของผู้บริโภคที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก รายงานของประเทศไทยเรื่องผลการ ประเมินการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้านบรรษัทภิบาลที่เพิ่งเสร็จสมบูรณ์ได้แสดงให้เห็นว่าบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ประมาณสองในสามสามารถทำตามมาตรฐานด้านบรรษัทภิบาลของประเทศในกลุ่ม OECD ขณะที่หนึ่งในสามสามารถปฏิบัติตามบางส่วนของมาตรฐานดังกล่าว สำหรับข้อตกลงด้านเขตการค้าเสรียังคงมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องซึ่งส่งผลให้มีการเพิ่มการแข่งขันและส่งเสริม ภาคธุรกิจให้ทำการเพิ่มผลิตภาพและความสามารถในการแข่งขัน ข้อตกลงเขตการค้าเสรีระหว่างไทยและออสเตรเลีย อาเซียนและจีน ไทย และนิวซีแลนด์ มีผลบังคับใช้ในปีซึ่งนำไปสู่การลดอัตราภาษีศุลกากร นอกจากนี้รัฐบาลมีการนำระบบประมวลผลสารสนเทศการคลังมา ปฏิบัติตั้งแต่เดือนมีนาคม 2548 เพื่อการตรวจสอบที่ดีขึ้นในด้านการใช้งบประมาณรายเดือน ขณะที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้อนุมัติแผนปฏิบัติการ เรื่องการให้บริการอิเล็กทรอนิกส์ของรัฐบาล (E-Government) ระหว่างปี 2548 ถึงปี 2550 โดยมุ่งเน้นที่การให้บริการผ่านระบบ อินเทอร์เน็ต การปรับปรุงและแก้ไขกฎหมาย และการสร้างสาธารณูปโภคเพื่ออำนวยความสะดวกในการให้บริการ รวมถึงการจัดตั้ง สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อดูแลในเรื่องดังกล่าว